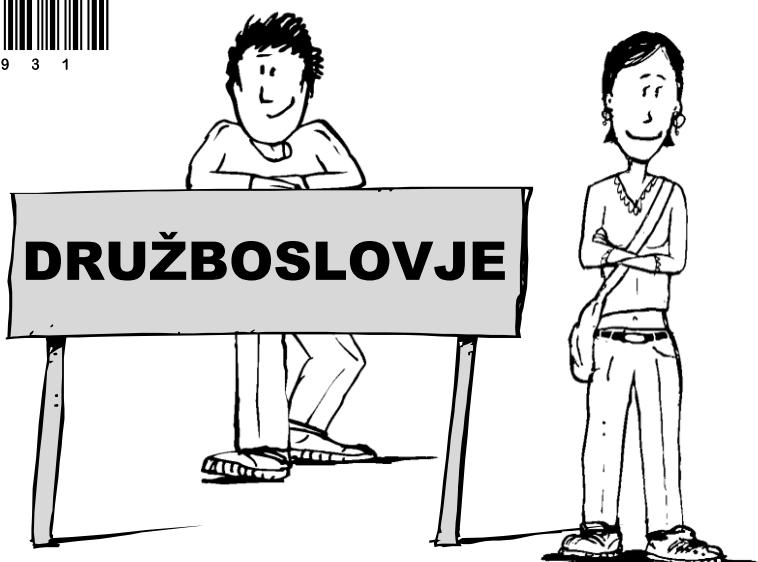

Š i f r a u č e n c a :

Državni izpitni center

9.

razred

NACIONALNO PREVERJANJE ZNANJA
v 9. razredu v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom

Sreda, 10. maj 2017 / 60 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Učenec prinese modro/črno nalivno pero ali moder/črn kemični svinčnik.

Preizkusu je priložena barvna priloga.

NAVODILA UČENCU

Natančno preberi ta navodila.

Prilepi kodo oziroma vpiši svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani.

Preizkus ima tri dele. V prvem delu boš reševal geografske naloge, v drugem delu naloge, ki preverjajo znanje zgodovine, in v tretjem delu naloge, povezane z državljanstvo vzgojo in etiko. Pri reševanju nekaterih nalog boš uporabil barvno prilogo, ki je priložena preizkusu.

Pri vsaki nalogi svoj odgovor napiši v predvideni prostor znotraj okvirja.

Piši čitljivo. Če se zmotiš, napačni odgovor prečrtaj in pravilnega napiši na novo.

Nečitljivi zapisi in nejasni popravki se ovrednotijo z nič točkami.

Če se ti zdi naloga pretežka, se ne zadržuj predolgo pri njej, temveč začni reševati naslednjo.

K nerešeni nalogi se vrni pozneje. Na koncu svoje odgovore ponovno preveri.

Zaupaj vase in v svoje zmožnosti. Želimo ti veliko uspeha.

Ta preizkus ima 18 strani, od tega 1 prazno in 1 stran barvne priloge.

N 1 7 1 9 0 9 3 1 0 2

N 1 7 1 9 0 9 3 1 0 3

I. DEL

GEOGRAFIJA

1. Oglej si slike od 6 do 9 na barvni prilogi in reši nalogo.

Slovenija je geografsko zelo raznovrstna. Ločimo alpske, predalpske, panonske, dinarske in primorske pokrajine. Na črti k imenu pokrajin napiši številko slike, ki predstavlja izbrane pokrajine.

panonske pokrajine _____

primorske pokrajine _____

alpske pokrajine _____

dinarske pokrajine _____

(4 točke)

2. Preberi opis dela alpskih pokrajin v Sloveniji in reši nalogo.

Za pokrajino so značilni visoko gorovje, mrzle zime in obilica snega. Razvit ima zimski turizem. Velik del pokrajine je narodni park.

- a) Obkroži črko pred imenom opisane pokrajine.

- A Posavsko hribovje
- B Kamniško-Savinjske Alpe
- C Julijske Alpe
- D Goričko

- b) V katerem delu Slovenije leži opisana pokrajina?
Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A V JV delu države.
- B V SZ delu države.
- C V SV delu države.
- D V JZ delu države.

(2 točki)

N 1 7 1 9 0 9 3 1 0 4

3. Preberi opis evropske države in reši nalog.

Za državo je značilno deževno oceansko podnebje in nasadi tulipanov. Da bi v tej državi pridobili čim več obdelovalnih površin, izsušujejo morje.

- a) Za katero evropsko državo velja opis? Odgovor napiši na črto.

- b) Obkroži črko pred tisto geografsko enoto Evrope, v katero spada opisana država.
- A Severna Evropa.
B Južna in Jugovzhodna Evropa.
C Srednja Evropa.
D Zahodna Evropa.

(2 točki)

4. Poveži državo z geografsko enoto Evrope. Na črto pred geografsko enoto napiši številko ene države, ki leži v tej enoti.

GEOGRAFSKE ENOTE:

Južna Evropa

Vzhodna Evropa

Srednja Evropa

DRŽAVE:

1	Španija
2	Češka
3	Francija
4	Ukrajina
5	Finska
6	Velika Britanija

(3 točke)

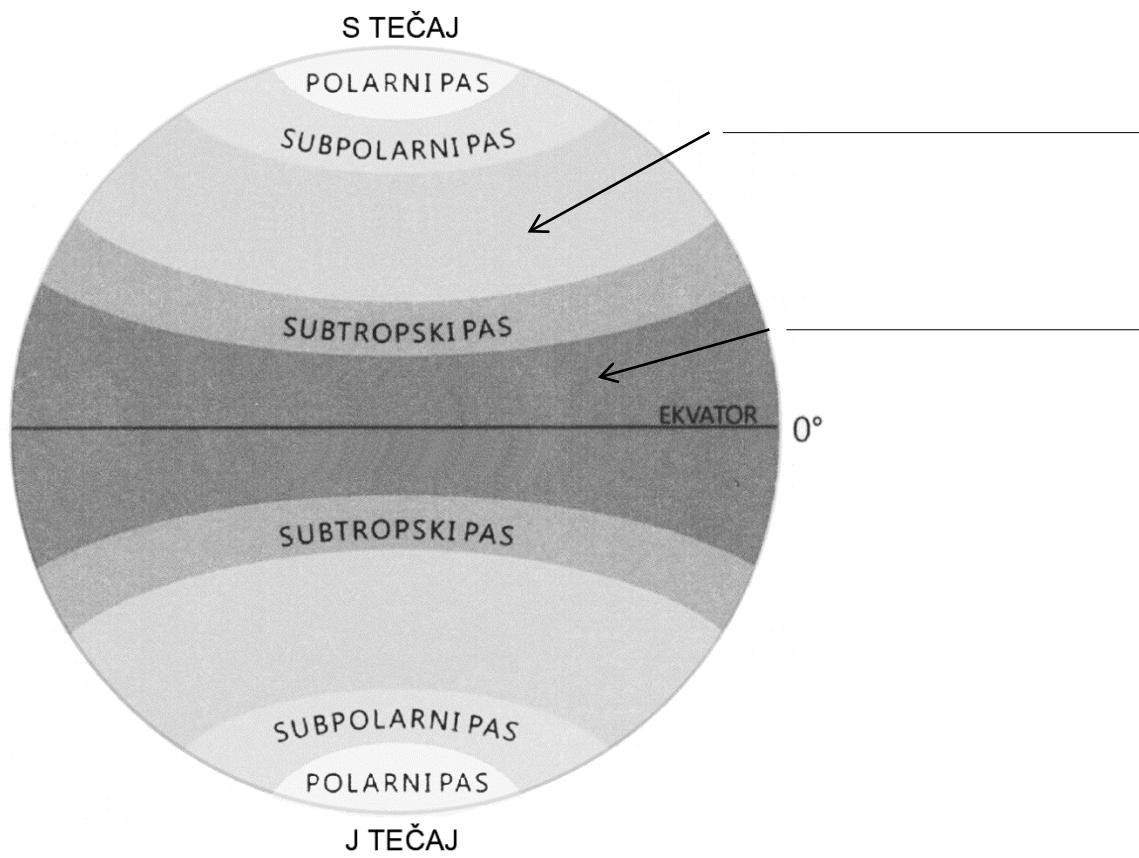

N 1 7 1 9 0 9 3 1 0 5

5. Spodnje trditve se nanašajo na gibanje nebesnih teles. Obkroži črko pred dvema pravilnima trditvama.
- A Zemlja potuje okoli Sonca približno 365 dni.
 - B Zemlja potuje okoli Sonca en dan.
 - C Zemlja se zavrti okoli svoje osi v približno 365 dneh.
 - D Zemlja se zavrti okoli svoje osi v enem dnevu.
 - E Sonce potuje okoli Zemlje približno 365 dni.

(2 točki)

6. Slika 1 prikazuje pet toplotnih pasov na Zemlji.
Na črti k puščicama napiši imena dveh manjkajočih toplotnih pasov.

Slika 1: Toplotni pasovi na Zemlji

(2 točki)

(Prirejeno po: Dmitrovič, N., Ferlinc, I., Gorše, A., Vališer, A., Zupančič, H., 2010: Družboslovje 9. Učbenik za 9. razred osnovne šole. Prilagojeni izobraževalni program z nižjim izobrazbenim standardom. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.)

7. Nalogo boš reševal z uporabo zemljevida Slovenije na sliki 2.

Slika 2: Mesta in reke v Sloveniji

Na črto pred mesto napiši številko tiste reke, ki teče skozi mesto ali blizu njega.

MESTA:

_____ Maribor

_____ Tolmin

_____ Celje

REKE:

1	Mura
2	Drava
3	Krka
4	Soča
5	Savinja
6	Sava

(3 točke)

N 1 7 1 9 0 9 3 1 0 7

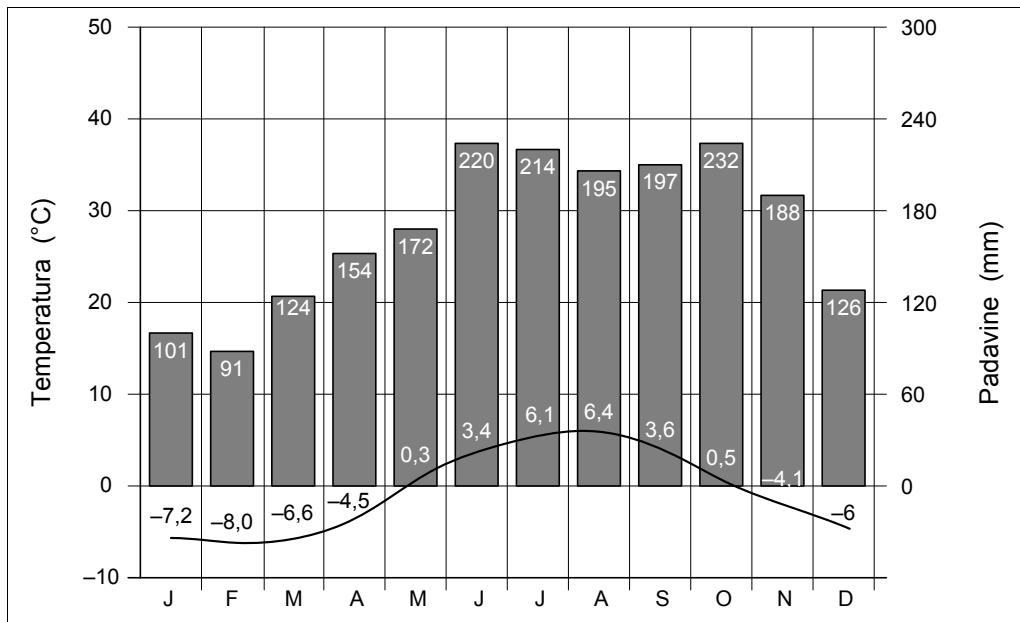
7/18

8. V Prekmurju je turistična kmetija. Leži na nadmorski višini 345 metrov. Obkroži črko pred dvema dejavnostma, ki ju v svoji okolici lahko ponudi ta kmetija.
- A Obiranje grozdja.
 - B Smučanje.
 - C Obiranje oljk.
 - D Kolesarjenje.
 - E Obisk planšarije.

(2 točki)

9. Oglej si klimogram in reši nalogo.

Slika 3: Klimogram

Opiši poletne padavine in temperaturo. Opisa napiši na črte.

Opis poletnih padavin: _____

Opis poletnih temperatur: _____

(2 točki)

10. Primerjaj Evropo in Avstralijo. Če je trditev pravilna, obkroži DRŽI. Če je trditev nepravilna, obkroži NE DRŽI.

Evropa je gostejje naseljena kakor Avstralija. DRŽI NE DRŽI

Avstralija je večja celina kakor Evropa. DRŽI NE DRŽI

V Evropi in Avstraliji imamo poletje istočasno. DRŽI NE DRŽI

(3 točke)

N 1 7 1 9 0 9 3 1 0 9

11. Oglej si sliko 4 in reši nalog.

Slika 4

V Sloveniji imamo tudi vetrne elektrarne. Z uporabo vetrnice izkoriščamo veter in pridobivamo električno energijo. Na črte napiši tri prednosti vetrne elektrarne pred jedrsko elektrarno.

Prednost 1: _____

Prednost 2: _____

Prednost 3: _____

(3 točke)

12. Oglej si sliko 5 in reši nalogo.

Slika 5

V manjšem kraju v Sloveniji so odkrili termalne izvire vode. Veliko podjetje se je odločilo, da bo v kraju zgradilo hotel s kopališčem in zdravstveno ambulanto. Na čre napiši eno prednost in eno slabost te odločitve za življenje tamkajšnjega prebivalstva.

Prednost: _____

Slabost: _____

(2 točki)

N 1 7 1 9 0 9 3 1 1 1

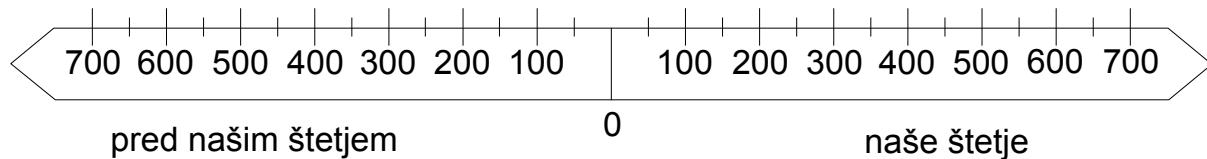
II. DEL

ZGODOVINA

1. Preberi besedilo in reši naloge.

Vaško situlo je januarja 1880 izkopal Janez Grilc. Ocenjeno je, da je nastala okoli leta 550 p. n. št.

- a) Na časovnem traku obkroži ocenjeno leto nastanka vaške situle.

- b) V katero vrsto zgodovinskih virov spada vaška situla? Odgovor napiši na črto.

(2 točki)

2. Kdo so bili prvi stalni prebivalci na ozemlju današnje Slovenije? Obkroži črko pred dvema pravilnima odgovoroma.

- A Iliri.
- B Obri.
- C Germani.
- D Kelti.
- E Rimljani.

(2 točki)

3. Obdobje reformacije na Slovenskem so zaznamovale osebe, dogodki, pojmi in predmeti. Izmed naštetih poišči tri, ki spadajo v obdobje reformacije, in obkroži črko pred njimi.

- A Rimljani.
- B Primož Trubar.
- C Nacizem.
- D Knjiga Katekizem.
- E Mostičarji.
- F Protestantizem.

(3 točke)

4. Preberi besedilo in reši nalogu.

Skokovit vzpon Ljubljane, ki se je imenovala Laibach, se je začel v 13. stoletju. Mesto so sestavljala tri jedra: Stari, Mestni in Novi trg. Vsako od njih je bilo ograjeno z obzidjem. V mesto je vodilo pet vrat. Meščani, predvsem obrtniki, so bili razdeljeni v cehe.

- a) Katero zgodovinsko obdobje Ljubljane opisuje besedilo?
Odgovor napiši na črto.
-

- b) Obkroži črko pred trditvijo, ki pravilno opisuje pojem desetina.

- A Desetina je obvezna dajatev dela pridelka, ki jo je dajal kmet graščaku.
- B Desetina je obvezna dajatev dela pridelka, ki jo je dajal graščak kmetu.
- C Desetina je prostovoljna dajatev pridelka, ki jo je dajal kmet graščaku.
- D Desetina je prodaja pridelka, ki jo je trgovec odkupil od kmeta.

(2 točki)

N 1 7 1 9 0 9 3 1 1 3

5. Oglej si zemljevid na sliki 10 na barvni prilogi in odgovori na vprašanja.

- a) Katera država je bila cilj napadov leta 1991?
Odgovor napiši na črto.

- b) Kateri objekti so bili cilj napadov?
Na črto napiši enega izmed njih.

- c) Kaj je dokončno pridobila napadena država po končani vojni?
Odgovor napiši na črto.

(3 točke)

6. V 80. letih je bila Slovenija del socialistične Jugoslavije. Danes je del Evropske unije.

- a) Kaj potrebujemo pri prehodu meje iz Slovenije v države, ki so v Evropi, a niso članice Evropske unije? Odgovor napiši na črto.

- b) Večina držav Evropske unije ima enotno denarno valuto (EUR).
Na črti napiši eno prednost tega.

(2 točki)

OBRNI LIST.

III. DEL

DRŽAVLJANSKA VZGOJA in ETIKA

1. Ljudje imamo nekatere pravice. Obkroži črko pred tremi pravicami, ki jih imajo učenci v šoli.
 - A Učenci imajo splošno volilno pravico.
 - B Učenci imajo pravico do varnega in spodbudnega okolja.
 - C Učenci imajo pravico do obiska pouka in drugih vzgojno-izobraževalnih dejavnosti.
 - D Učenci imajo pravico do občasnega plačanega dopusta.
 - E Učenci imajo pravico do pridobivanja znanja, spretnosti in navad za življenje.
 - F Učenci imajo pravico do denarnega nadomestila v primeru brezposelnosti.

(3 točke)

N 1 7 1 9 0 9 3 1 1 5

2. a) V katero od naštetih skupin oddaj spadajo risanke?
Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.
- A Izobraževalne oddaje.
B Informativne oddaje.
C Športne oddaje.
D Otroške in mladinske oddaje.
- b) Kaj pomeni prikazani znak, ki se občasno pojavi na zaslonu ob predvajanju filmov na televiziji? Odgovor napiši na črto.

+12

-
- c) Oglej si spored in odgovori na vprašanje.

Spored za nedeljo, 4. junij

- 20:05 Tito, dokumentarna serija, 9/13
22:00 Zapeljevanje pogleda, politično-dokumentarna serija, 3/4
22:35 Pridelovanje pšenice, izobraževalno-dokumentarna serija
22:45 Poročila
23:05 Šport
23:10 Ars 360°, kulturna oddaja
23:25 Sinovi anarhije IV., ameriška nadaljevanka, 1/14
00:30 Slovenski magazin, mozaična oddaja, ponovitev

Očeta zanima kmetijstvo. Katera oddaja v večernem času ga bo zanimala? Odgovor napiši na črto.

(3 točke)

Skupno število točk: 50

Prazna stran

Tukaj ne piši. Tukaj ne piši.

N 1 7 1 9 0 9 3 1 1 7

Barvna priloga

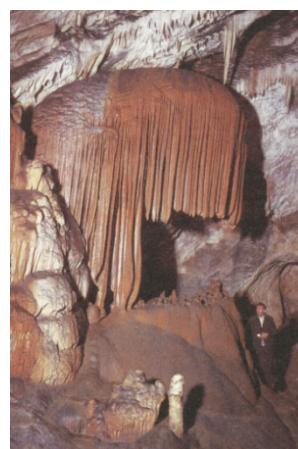
Slika 6: Krška kotlina

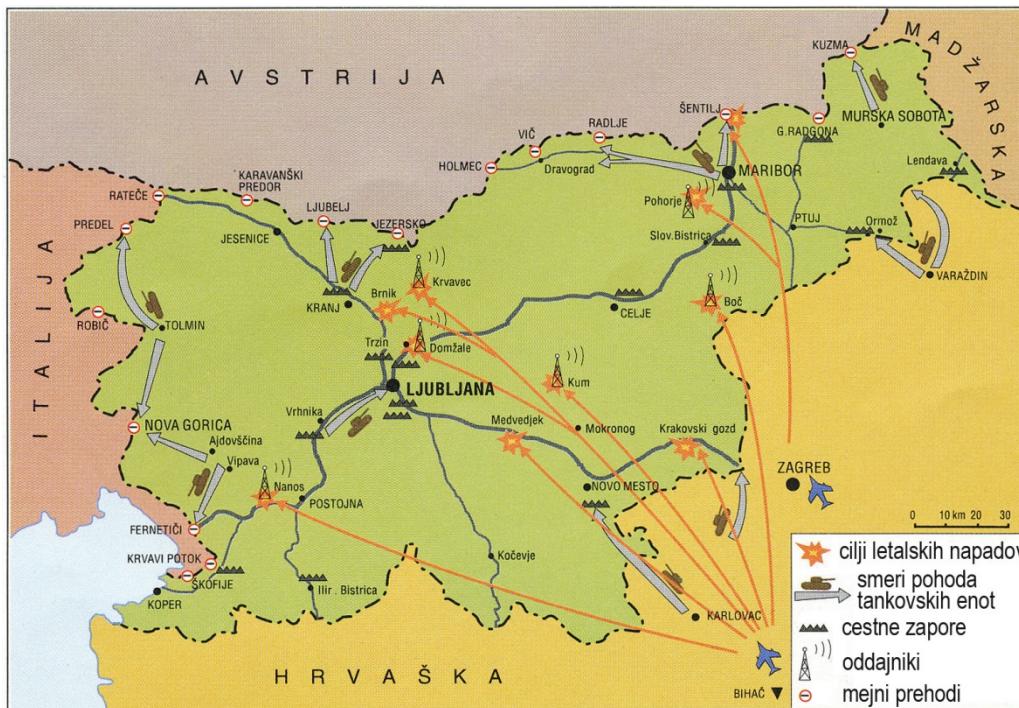
Slika 7: Jezersko

Slika 8: Piran

Slika 9: Postojnska jama

Slika 10

(Vir slik 6, 7: Senegačnik, J., Drobnjak, B., Otič, M., 2000: Živim v Sloveniji: Zemljepis za 8. razred osnovne šole. Učbenik. Ljubljana: Modrijan.)

(Vir slike 8: arhiv RIC)

(Vir slike 9: Skoberne, P., 1988: Sto naravnih znamenitosti Slovenije. Ljubljana: Prešernova družba.)

(Vir slike 10: Nešović, B., Prunk, J., 1994: 20. stoletje: Zgodovina za 8. razred osnovne šole. Ljubljana: Državna založba Slovenije.)

Prazna stran

Tukaj ne piši. Tukaj ne piši.